

HÜDROGRAAFILISE MÕÕDISTUSTÖÖ KAVAND

HELTERMAA SADAM, kai 1

Töö nr. SL_2024_04

1. Mõõdistustöö tegemise põhjendus

Mõõdistustöö eesmärgiks on sügavuste kontroll ja võrdlus eelmise mõõdistusega kai nr 1 esisel alal.

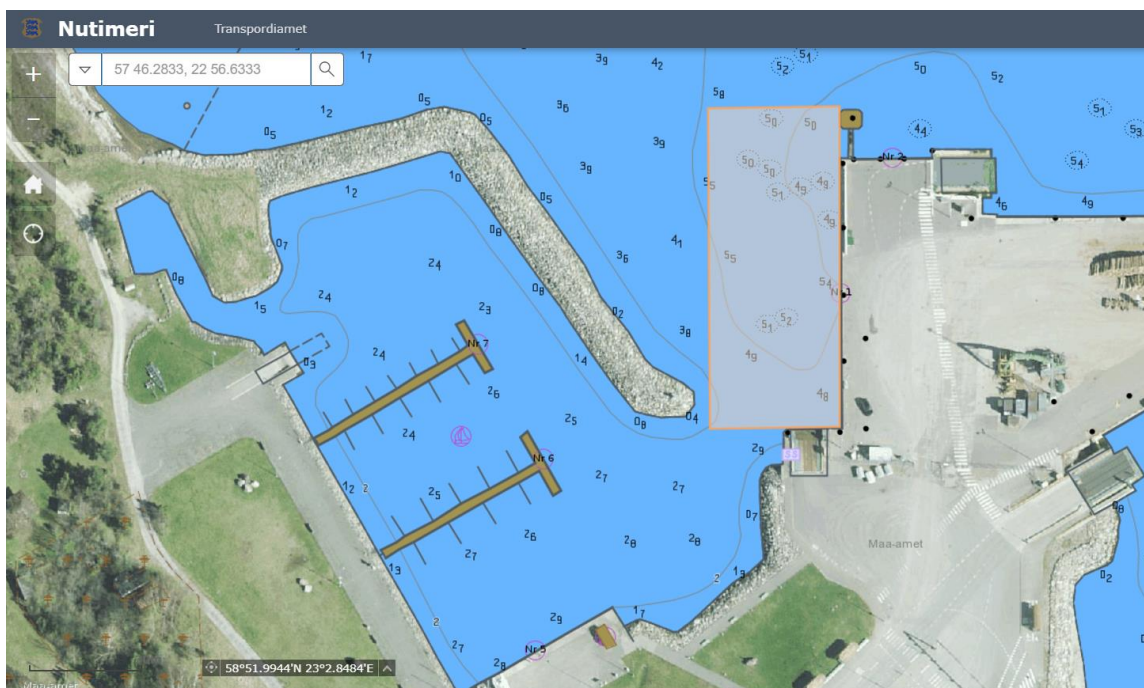
Viimane kontrollmõõdistus kogu Heltermaa sadama kohta pärineb 2024. aasta maikuust (Lotrell Service OÜ töö nr 05LSHMT-2024).

2. Mõõdistusala asukoht

Mõõdistusala asub Väinameres, Hiiumaal, Heltermaa sadamas, kai nr 1 ees.

Asukohaandmed: Heltermaa küla, Hiiumaa vald, Hiiu maakond

Katastriüksus (lähiaadress): Heltermaa sadam, tunnus 63902:001:0645

Joonis 1 – Mõõdistusala asukoht ja ulatus. Kaart ja andmed: Nutimeri, Transpordiamet
<https://gis.vta.ee/nutimeri/>

Mõõdistatava ala koordinaadid on:

58°52'01.98"N 23°02'46.23"E

58°52'02.01"N 23°02'48.43"E

58°51'59.23"N 23°02'48.54"E

58°51'59.2"N 23°02'46.34"E

3. Tööde ajakava

Mõõdistustöö kavand on esitatud Transpordiametile mõõdistustöö loa saamiseks 29.11.2024.

Plaanitud mõõdistustöö aeg on novembri lõpus-detsembri algul 2024. Sõltuvalt ilmaoludest võib välitöö aeg muutuda.

Mõõdistustulemused esitatakse Transpordiametile heakskiitmiseks eeldatavalt 2024. aastal.

Välitööd viivad ellu AS Saarte Liinid hüdrograafia ja taristuarenduse projektijuht Liina Härm ning kipper Meelis Saarlaid.

4. Mõõdistustöö metoodika ja täpsusklass

Mõõdistamiseks kasutatakse firma Norbit portatiivset **lehviksonarit iWBMS** komplektis asukohamääramise jm vajalike seadmetega ning **tööpaati** Faster 635 SC, pikkus x laius x süvis 6,35 x 2,35 x 0,70 m.

Asukoht määratakse RTK tehnoloogial firma Trimble antennide paariga, kasutades riikliku GNSS püsijaamade võrgu ESTPOS teenust, mida pakub Maa-amet. Võimaldab reaajas positsioneerimist 2-3 cm täpsusega.

Seadmete võimalik ja tööde eesmärgiks seatud täpsusklass on IHO standardi S-44 nõuetele vastav **eriklass** (*Special Order*).

Samuti lähtutakse mõõdistustöö tegemisel majandus- ja taristuministri 20.12.2022 määrusest 102, mis sätestab hüdrograafiliste mõõdistustööde tegemise korra.

Mõõdistustöö ettevalmistuseks, andmete kogumiseks, töötlemiseks, kujutamiseks ja väljastamiseks kasutatakse tarkvara QPS mooduleid Qinsy ja Qimera.

5. Mõõdistustööks kasutatavate seadmete tehnilised andmed

Sonari mudel Norbit iWBMS, tooteinfo <https://norbit.com/subsea/>

Integreeritud GNSS/INS süsteem (Applanix WaveMaster II)

Lehviku nurk 5-210° (muudetav nurk)

Kiirte arv 512

Töösagedus 400 kHz (nominaalne, valitav sagedusvahemik 200-700 kHz)

Töösügavus 0,2-275 m

Signaali sagedus (*ping rate*) kuni 60 Hz

Töötemperatuur -4°C kuni +40°C

Komplektis GNSS antennide paar Trimble 540AP

Komplektis tööjaam Lenovo ThinkPad P16s Gen 2 - Intel Core i7 - 1370P - vPro Enterprise - 16 GB RAM - 1 TB SSD, Windows 11 Pro

Heli levikiiruse sondi mudel AML-3 Hydro SVP500, tooteinfo <https://amloceanographic.com/>

Sensori töövahemik (*range*) 1375-1625 m/s

Rõhuvahemik (*pressure rating*) 0-500 dBar

Töötsoon (sügavusvahemik) 0-500 m

6. Hinnang saadavate andmete horisontaalse ja vertikaalse määramatuse kohta

Mõõdistushalsid plaanitakse sonari vastava tarkvaraga (DCT). Enne mõõdistuse alustamist ja peale töö lõppu määratakse heli levimiskiirus vees AML-3 Hydro SVP500 sondiga. Sonari suunadiagrammi korrigeerib sonarisse integreeritud SVP andur.

Horisontaalne täpsus

kõikumisest tulenev viga: $\tan 0,02^\circ \cdot \text{vee sügavus } 10 \text{ m} = 0,003 \text{ m}$

suuna viga: $\tan 0,03^\circ \cdot \text{vee sügavus } 8 \text{ m} = 0,005 \text{ m}$

resolutsiooni max võimalik ebatäpsus: $\tan 1,9^\circ \cdot \text{vee sügavus } 10 \text{ m} = 0,332 \text{ m}$

asukoha viga: $8 \text{ mm} + 1 \text{ ppm} * \text{kaugus baasjaamast (KARD, 24 km)} = 0,032 \text{ m}$
paigaldustäpsus (seadmed sonari sees): $1 \text{ mm} = 0,001 \text{ m}$

Maksimaalne viga 0,374 m, ruutkeskmise viga 0,333 m

Vertikaalne täpsus

püstõõsumisest tulenev viga: $5 \text{ cm} = 0,05 \text{ m}$

kõrguslik viga: $15 \text{ mm} + 1 \text{ ppm} * \text{kaugus baasjaamast (KARD, 24 km)} = 0,039 \text{ m}$

heli levikiiruse viga $0,025 \text{ m/s}$: $10 \text{ m sügavuses vees levikiirusel } 1455 \text{ m/s} = 0,0003 \text{ m}$

Maksimaalne viga 0,089 m, ruutkeskmise viga 0,063 m

Järeldus: hinnanguliselt jäävad nii horisontaalne kui ka vertikaalne määramatus valitud seadmete ja mõõdistusmetoodika puhul IHO standardiga S-44 lubatud piiridesse.

Kavandi koostas Liina Härm, hüdrograafia ja taristuarenduse projektijuht.

Kavandi esitab kooskõlastamiseks

(allkirjastatud digitaalselt)

Aivar Urm

õigus- ja hankeosakonna juht

AS Saarte Liinid